

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม ว่าด้วยการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ (๓) และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่มและนายอำเภอสองพี่น้อง จึงตราข้อบัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้ตราไว้แล้วในข้อบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ที่หรือทางสาธารณะ” หมายความว่า สถานที่หรือทางซึ่งมิใช่เป็นของเอกชน และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์หรือใช้สัญจรได้

“แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย” หมายความว่า สภาวะที่มีน้ำขังได้ในระยะเวลาที่เกินกว่าเจ็ดวัน ซึ่งยุงลายสามารถวางไข่และพัฒนาเป็นลูกน้ำได้

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลุ่ม

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลุ่ม

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๕ ห้ามผู้ใดทิ้งหรือทำให้มีขึ้นซึ่งมูลฝอยที่ขังน้ำได้ในที่หรือทางสาธารณะซึ่งอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น กระจับปี่ กระจับปี่ ยางรถยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

ข้อ ๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือเคหสถานต้องเก็บกวาดและดูแลมิให้มีมูลฝอยที่ขังน้ำได้ซึ่งอาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เช่น กระจับปี่ กระจับปี่ ยางรถยนต์ เป็นต้นในบริเวณอาคารหรือเคหสถาน รวมทั้งบริเวณรอบ ๆ ทั้งนี้ โดยเก็บลงถังรองรับมูลฝอยที่มีฝาเปิดปิดหรือบรรจุถุงพลาสติกที่มีการผูกมัดปากถุงหรือวิธีการอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนดและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ให้บริการเก็บ ขนมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัด เจ้าของอาคารหรือเคหสถานมีหน้าที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อ ๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร เคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีแหล่งน้ำที่อาจเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายจะต้องดูแลมิให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

ข้อ ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร เคหสถานต้องดูแลทำความสะอาดและเปลี่ยนน้ำในแจกันถ้วยรองขาตู้กับข้าว ภาชนะอื่น ๆ ที่มีน้ำขังอย่างน้อยทุกเจ็ดวันหรือใส่สารที่ป้องกันการวางไข่ของยุงได้และจัดให้มีฝาปิดตุ่มน้ำที่มีอยู่ในอาคารและเคหสถาน รวมทั้งข้อปฏิบัติอื่น ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลุ่มประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลุ่มได้จัดเจ้าหน้าที่ไปทำการกำจัดยุงในอาคารหรือเคหสถาน หรือสถานที่ใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร เคหสถาน หรือสถานที่นั้นจะต้องให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๕ และข้อ ๖ ต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๑๒ ให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่มเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ธนเดช ก้อนทองคำ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกุ่ม

แนวทางการปฏิบัติ

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เมื่อประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญมีผลใช้บังคับแล้ว ทำให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังและมีการตรวจพบลูกน้ำหรือตัวโม่งของยุงลาย จะถือเป็นเหตุรำคาญซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขสามารถ ดำเนินการควบคุมได้

ขั้นตอนการดำเนินการ

(๑) ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบถึงอันตรายของโรคไข้เลือดออก ลักษณะอาการ การควบคุม และป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย รวมทั้งผลทางกฎหมายที่กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญด้วย

(๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุขและผู้ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

(๓) ในกรณีที่พบว่าอาคารหรือสถานที่ใด (ของเอกชน) มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แจ้งหรือแนะนำให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งนั้น ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามสมควร

(๔) หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำภายในกำหนดเวลา ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๔.๑ ออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๘ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น ระวังเหตุรำคาญ ภายในระยะเวลาอันสมควร

๔.๒ หากผู้รับคำสั่งไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ๒ ประการ คือ

๔.๒.๑ ลงโทษโดยการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๘๕

๔.๒.๒ ดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้เอง ตามสมควรแก่เหตุเพื่อการป้องกัน โรคไข้เลือดออกและสามารถคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นได้ ถ้าเหตุรำคาญนั้นเกิดจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสถานที่นั้น

(๕) กรณีที่ตรวจพบแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในที่หรือทางสาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่น อาจดำเนินการได้ ดังนี้

๕.๑ หากทราบว่าแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๗ ให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุหรืออาจก่อให้เกิดเหตุ นั้น ระวังหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในระยะเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และหากบุคคลนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ดำเนินการลงโทษตามข้อ ๔.๒.๑

๕.๒ แต่ถ้าไม่ปรากฏว่าเกิดจากบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ของท้องถิ่นดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้ (โดยการถม การระบายน้ำทิ้ง คว่ำหรือใส่สารเคมีกำจัด ลูกน้ำยุงลาย ตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี)

(๖) กรณีที่เป็นอาคารรกร้างว่างเปล่า หรือก่อสร้างไม่แล้วเสร็จซึ่งไม่ปรากฏเจ้าของชัดเจน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้

วิธีการตรวจลูกน้ำยุงลาย

ในการเฝ้าระวังตรวจตราแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานฯ ตรวจสอบภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังในหรือนอกอาคารว่ามีลูกน้ำหรือตัวโม่งยุงลายหรือไม่ (จากสถิติโดยทั่วไปลูกน้ำในภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังจะเป็นลูกน้ำยุงลายร้อยละ ๙๕ ขึ้นไป)

(๒) หากพบว่ามีลูกน้ำหรือตัวโม่ง ให้พิจารณาลักษณะเบื้องต้นของลูกน้ำหรือตัวโม่งยุงลาย ดังนี้

๒.๑ เมื่อเคาะภาชนะนั้นให้เกิดเสียงดัง ลูกน้ำหรือตัวโม่งจะดำดิ่งลงก้นภาชนะ หรือ

๒.๒ เมื่อเปิดฝาภาชนะ เช่น โถง ตุ่มน้ำ ลูกน้ำหรือตัวโม่งจะดำดิ่งลงก้นภาชนะ หรือ

๒.๓ เมื่อส่องไฟฉายลงในภาชนะ ลูกน้ำหรือตัวโม่งจะดำดิ่งลงก้นภาชนะถ้าลูกน้ำมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ให้ถือว่าเป็นลูกน้ำยุงลาย ให้เจ้าพนักงานออกคำแนะนำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองปรับปรุงแก้ไขและดูแลมิให้เกิดขึ้นอีก

(๓) ในกรณีที่แนะนำแล้วไม่ปฏิบัติตาม และยังคงพบลูกน้ำยุงลายอีก ให้เจ้าพนักงานฯ เก็บตัวอย่างลูกน้ำในภาชนะนั้นประมาณ ๑ - ๕ ตัว ใส่ในแอลกอฮอล์ (๕ - ๑๐%) ปิดขวดหรือหลอดให้สนิทแล้วไปตรวจสอบคุณลักษณะของลูกน้ำยุงลายด้วยกล้องจุลทรรศน์โดยดูที่อวัยวะ Come Scale ในห้องปฏิบัติการ เพื่อยืนยันผลแล้วเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งตามข้อ ๔.๑ หรือ ๕.๑ แล้วแต่กรณีต่อไป

เล่มที่...../เลขที่.....

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

หน่วยงาน.....โทรศัพท์.....

๑. วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

๒. ชื่อเจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....

๓. สถานประกอบการชื่อ.....

กิจการ.....

ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทร.....

๔. ประเด็นปัญหาหรือข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ
.....
.....
.....
.....

๕. ข้อเสนอแนะ (เพื่อปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด)
.....
.....
.....
.....

๖. อนึ่ง หากท่านมีข้อมูลหรือข้อโต้แย้งใด ขอให้ส่งข้อมูลนั้นหรือข้อโต้แย้งนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
ภายใน.....วัน

ลงชื่อ.....
(.....)
เจ้าของ/ผู้ครอบครอง
ผู้รับคำแนะนำ

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(โปรดพลิกดูด้านหลัง)

(ด้านหลัง)

บทบัญญัติ

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (โดยย่อ)

มาตรา ๔๔ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใด ๆ เพื่อการตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

(๓) แนะนำให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไข หรือตามข้อกำหนดท้องถิ่น หรือ กฎ/ประกาศกระทรวง ตามพระราชบัญญัตินี้ได้

(๔) ยึดหรืออายัดสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น

(๕) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ในปริมาณตามสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบ ตามความจำเป็นโดยไม่ต้องใช้ราคา

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นในเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้

มาตรา ๗๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียก หรือไม่ยอมแจ้งข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำสั่งให้แก้ไข/ระงับเหตุรำคาญในที่เอกชนตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง

คำสั่งที่...../.....

สำนักงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เรื่อง คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้แก้ไข/ระงับเหตุรำคาญ

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานฯ จำนวน.....ฉบับ

ตามที่.....(ราชการส่วนท้องถิ่น).....ได้ตรวจสอบสถานที่ (สถานประกอบกิจการ)

เลขที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

เมื่อวันที่.....เวลา.....พบว่า (ข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ) .....

พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (.....) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงได้มีคำแนะนำให้ท่านแก้ไข/ระงับตามเหตุรำคาญตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๔๔ (๓) แล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้ แต่ปรากฏว่าท่านมิได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำแนะนำดังกล่าว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีคำสั่งให้ท่านแก้ไข/ระงับเหตุรำคาญ ดังนี้

๑) .....

๒) .....

ทั้งนี้ ให้ท่านดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน.....วันนับแต่วันทราบคำสั่งนี้ หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้จะมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

อนึ่ง หากท่านไม่พอใจคำสั่งนี้หรือเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ท่านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการตามคำสั่งข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

ส่วนราชการ.....

โทร.....

โทรสาร.....

E-mail.....